

GROŻBA (82) sb f

-ż- (60), -z- (12), -ś- (4), -ź- (3), -f- (2), -fz- (1).

o oraz a jasne.

sg N groźba (14). ◊ G groźby (6). ◊ A groźbę (7). ◊ I groźbą (12). ◊ pl N groźby (7). ◊ G groźb (4); -ó- (3), -(o)- (1). ◊ D groźbám (2). ◊ A groźby (9). ◊ I groźbami (21); -ami (19), -(a)mi (2).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

1. *Pogrożka, zapowiedź kary; minae Mącz, Calep, Cn; comminatio, eminatio, minatio Calep, Cn; denuntiatio Mącz; minaciae, intentus palmarum Cn (81) : RejKup n4v; Diar 61; odłożywszy ná ftronę wżyfłki fłatáńfkie záftrzały/ y iego groźby/ przykrymi y niezwytżáynymi fłowy zowę Papieżá Rzymfkiego prawdziwym Antykryftem KrowObr Cv, 131v; BibRadz Gen 20 arg, I 366a marg, Ier 42 arg, Judith 8/11; Iż zacnych rycerzow nikth nieuftráży groźbami/ áni vchodzi przez dáry/ albo obietnicá BielKron 315v, 89v [2 r.], 108, 210, 211v; KwiatKsiąż E4v; Mącz 222a, 254b, 390d, 439d; OrzQuin Z; BielSpr 46v; Ale wiedzcie o tym/ [...] żeć w oboim Teftámenie ieft y pohámowanie z groźbą y z boiáźnią/ y náuczenie z miłościá WujJud 79; WujJudConf 8v; RejPosWstaw [110³]; Krol w ftráchu/ gdy do groźby drudzy áppelluiá. StryjWjaz C2v; CzechRozm 178v; Ty z niebá pomoc mnie ześleť/ á groźby Złych ludzi w śmiech obróćifz KochPs 83, 86; ifz z wielkimi grośbámi wołáć poczęli: zábiy tę czárnokśięznicę SkarŻyw 70, 487; ZapKóścier 1582/30; NiemObr 5; przyfłuchay fię iedno onym ftráźnym groźbam/ onym przykrym a nieodmiennym dekretom Boskim ná pijánice WerGość 212, 213; Ná nas wierne słuźfza dufáć/ ná groźby ludzkie nic nie dbáć ArtKanc O, I20v, O; BielRozm 7; GórnRozm F; PaprUp L4; Calep 222b, 360a, 662b, 663a; A Száweł dycháiąc iefzcze groźbámi y morderftwem przeciw vcziom Páńfkim; przyzedfzy do Arcykáplaná/ prośif v niego líftow do Dámáźku WujNT Act 9/1, Eph 6/9, Apoc 3 arg; A ielliby iedná ftroná drugá groźbámi iáwnnemi ábo iákiemi gwałty od widzenia odegnáľá/ [...] przeciw tákowéy vrząd on ma zupełná moc poenas in Statuto Regni defcriptas fłkazáć SarnStat 1163; SiebRozmyśl K3; SzarzRyt B [2 r.].*

groźba przeciw komu (1): W tym Páľmie opifánie fpraw Anthykryftowych tudzież záoftrzenie y groźbá przeciw niemu Leop Ps 51 arg.

groźba na kogo (1): I przywodzi tám ftráľfiľwá groźbę Boská/ ná ty wżyfłki/ kthorzy opuściwfzy fłowo Boże/ trzymáią fię mądrości te⁸⁰ fwiátá KrowObr 108v.

W połączeniach szeregowych (4): gdy nauką Nieumis/ nić muľzys fztuká. Dzwonkiem/ kľá[t]wá/ viatikiem/ Groźba/ fwarem/ wielkim krzykiem. RejKup 12v; KrowObr 242; KwiatKsiąż B2v; Gróźb Zydowfkich/ więźienia/ śmierci fię nie boi. SiebRozmyśl K3v.

W charakterystycznych połączeniach: *groźba Antykrystowa, boska (boża) (2), ciężka, jawna, ludzka (2), sroga (3), straszliwa (straszna) (3), surowa, wielka (4); groźby bać się (3), lękać się, strachać się, uść; do groźby apelowáć; groźbami się przeciwić; nie dbáć na groźby; groźbami (groźbą) dycháć, przymuszony, (u)straszyć (odstraszyć, ustraszon) (6).*

Szeregi: »fuk i groźba« (1): goľpodarz [...] poczáľ pirwey piękniemi fłowy prośif/ á potym fukiem y groźbá/ áby mu poľfuľzná byľá GórnDworz Bbv.

»gniew, (i) groźba« (3): KromRozm I H; wściágni gniew zmieñ groźby. GrabowSet Q3, S4.

»(ani) groźba i (ani) namowa« [szyk 1 : 1] (2): á tak odwiódł groźbą fwą y namową kłiędzą Papieſkiego y Ormiáńſkiego od ich wiáry. *CzechRozm* 67v; *NiemObr* 15.

»groźba i odpowiadanie« (1): Skąd miérźiączká Górnych Ludźi przeciwko nam fye mnoży: groźby y odpowiadania/ iedności Korony polſkiéy przeciwné, *OrzQuin* B2.

»(ani, już, naprzod, pierwej, podczas, to) prośba, (i, albo i, ani, już, (a) potym, a podczas, to) groźba« (12): *RejKup* d6; *KromRozm III* I8, P5v; *BielKron* 212; poczęłá przywodzić młodzieńcá iuż prośbami iuż groźbami y bićiem/ áby tę táiemnicę powiedział. *HistRzym* 72; *RejPos* 30, 68v; *CzechRozm* 68; *SkarJedn* 263; *SkarŻyw* 68; *GórnRozm* Dv; *GosłCast* 27.

»groźba i przeklinanie« (1): A gdy czycyono przed Krolem Deuteronomium/ rozdarł ná łobie odzyenie/ fłyfząc wielką groźbę y przeklinanie ná ty ktorzy przeſtępowáli zakon boży *BielKron* 90v.

»groźba, (a(l)bo) (prze)strach« (3): *GrzegŚm* 12; nie damy ſie odſtráżyć żadnemi groźbami álbo przeſtráchy przeſłádownikow *RejPosWstaw* [143⁴]; *KlonWor* 81.

»upominanie i groźba« (1): Abowiem ſthąd przychodzi/ że y dzyatki [...] vpominania s fłowá Bożego y groźby nie lekce łobie poważác będą *RejPosWstaw* [41²]v.

2. Niebezpieczeństwo, zagrożenie [czego] (1) : Przez naczynie ſmierci rozumie ſie groźba ſmierci wieczney. *WróbŻołt* C5v.

Synonim: 1. odpowiadanie.

Cf **GROZA, GROŻENIE**

KW